

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н.ГУМИЛЕВА
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

**«ЦИФРЛАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНДА ЗАМАНАУИ ТУРИСТІК
ИНДУСТРИЯНЫҢ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ МЕН
ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ»**

**экономика ғылымдарының докторы, профессор
СҰРАҒАНОВА САЙРАН ҚАБДРАХМАНҚЫЗЫН
еске алуға арналған халықаралық ғылыми конференциясының
ЕҢБЕКТЕР ЖИНАҒЫ
23 ақпан 2018ж.**

**СБОРНИК ТРУДОВ
международной научной конференции
«ОСНОВНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ
СОВРЕМЕННОЙ ТУРИСТСКОЙ ИНДУСТРИИ В УСЛОВИЯХ
ЦИФРОВИЗАЦИИ»,
посвященной памяти доктора экономических наук, профессора
СУРАГАНОВОЙ САЙРАН КАБДРАХМАНОВНЫ
23 февраля 2018г.**

**PROCEEDINGS
of the international scientific conference
«THE MAIN TRENDS AND FEATURES OF THE MODERN TOURIST
INDUSTRY DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION»,
dedicated to the memory of
Doctor of Economic Sciences, Professor
SURAGANOVA SAYRAN KABDRAHMANOVNA
23 February 2018**

Астана, Қазақстан
Астана, Казахстан
Astana, Kazakhstan

УДК 379.8(063)
ББК 75.81
Ц 71

Редакционная коллегия:

Декан экономического факультета, д.э.н., профессор Макыш С.Б.,
Заместитель декана, к.э.н., доцент Тажикенова С.К.,
Заведующий кафедрой «Менеджмент» д.э.н., профессор Толысбаев Б.С.
Заведующий кафедрой «Экономика» д.э.н., профессор Майдырова А.Б.,
Заведующий кафедрой «Туризм» к.э.н., доцент Дуйсембаев А.А.,
Доцент кафедры «Туризм», к.э.н., Мусина К.П.,
Старший преподаватель кафедры «Туризм», доктор PhD Агыбетова Р.Е.
Старший преподаватель кафедры «Туризм», магистр туризма Гиззатжанова А.Г.

Цифрландыру жағдайында заманауи туристік индустрияның дамуының негізгі тенденциялары мен ерекшеліктері: Халық ғыл. конф.еңбектер жинағы. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2018.

Основные тенденции и особенности развития современной туристской индустрии в условиях цифровизации: Сб. материалов межд. науч. конф. – Астана: Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2018.

Proceedings of the international scientific conference **The main trends and features of the modern tourist industry development in the context of digitalization.** Astana, L.N.Gumilyov Eurasian National University, 2018.

ISBN 978-9965-31-984-6

Халықаралық ғылыми конференциясының еңбек жинағында цифрландыру жағдайындағы қазіргі заманғы туристік индустрияның негізгі үрдістері мен ерекшеліктеріне қатысты өзекті мәселелер қарастырылған.

В сборнике материалов международной научной конференции рассмотрены актуальные вопросы касательно основных тенденций и особенностей развития современной туристской индустрии в условиях цифровизации

The collection of materials on the international scientific conference considers important issues regarding the main trends and features of the modern tourist industry in the context of digitalization

УДК 379.8(063)
ББК 75.81
Ц 71

ISBN 978-9965-31-984-6

© Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2018

© Евразийский Национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2018

© L.N. Gumilyov Eurasian National University, 2018

Ұлы Адам, Дос, Ұстаз

2016 жылдың 7 қарашасында 68 жасында өмірден экономика ғылымының докторы, профессор Сұрағанова Сайран Қабдрахманқызы өмірден озды.

Сайран Қабдрахманқызы 30 жылдан аса жыл елдің жоғары оқу орындарында педагогикалық қызметпен айналысты. Ы.Алтынсарин атындағы білім академиясының корреспондент –мүшесі, Ресей Федерациясының Халықаралық ғылым және практикалық өндірісті ұйымдастыру академиясының мүшесі.

Сайран Қабдрахманқызы он жыл бойы Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің негізін қалаушысы және жетекшісі болды. Университетте жұмыс істеу кезінде ашылған экономика факультетінің барлық мамандықтар бойынша оқу жоспарлары мен мемлекеттік білім беру стандарттарын әзірледі.

С.Қ. Сұрағанова нағыз патриот және ірі қоғамдық қайраткер бола отырып, көптеген маңызды жобаларға қатысты. ҚР Мәжіліс Парламентінің жұмыс тобының мүшесі бола отырып, Сайран Қабдрахманқызы біршама комиссиялар құрамында жұмыс істеді. Белсенді азаматтық тұғырды ала отырып, С.Қ.Сұрағанова «Халықты еңбекпен қамту сұрақтары бойынша Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен қосымшаларды енгізу туралы» заңнаманы дайындауға қатысты. ҚР еңбек және әлеуметтік қорғау Министрлігінің, ҚР туризм және спорт Министрлігінің, ҚР білім және ғылым Министрлігінің, ҚР ауыл шаруашылық Министрлігінің жұмыс топтарында белсенді қызмет атқарды, ҚР білім және ғылым Министрлігінің жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру құжаттарын нострафикациялау бойынша комиссия мүшесі болды.

Сайран Қабдрахманқызы әкімшілік қызметті оқытушылық қызметпен бірге атқара отырып, ғылыми зерттеулер де жүргізді. Ол Қазақстанның Солтүстік аймақтарына тән, енгізу сипаттағы бірнеше ұсыныстар жасады, 150 -ге тарта ғылыми еңбектері, соның ішінде 17 монография, 10 оқу құралы мен оқулықтары шығарылды.

С.Қ. Сұрағанова «2006 жылдың Үздік оқытушысы», «2011 жылдың Үздік оқытушысы» гранттарының иегері, «Еуразия мақтанышы-2008» конкурсының лауреаты болды. ҚР білім Министрлігінің «ҚР білім берудің Құрметті қызметкері» төс белгісімен, «Астанаға 10 жыл» мемлекеттік марапатымен, сол сияқты ҚР білім және ғылым Министрлігінің бірнеше құрмет грамоталарымен нағратталды.

2005 жылдан бастап «Туризм» кафедрасына жетекшілік етті, ол «Туризм» мамандығының магистратурасын (2009 ж.) және PhD докторантурасын (2010 ж.) ашты.

С.Қ. Сұрағанованың жетекшілігімен 3 ғылым докторы және 20 аса ғылым кандидаттары дайындалды, оның 5-і экономика факультетінің оқытушылары, магистранттары.

Сайран Қабдрахманқызы өмірінің соңғы күніне дейін жоғары жұмысқабілеттілігін сақтады. Жұмысбастылығына қарамай ол әр уақытта өз ұжымына және студенттеріне ықыласты, көмек қолын ұсына білетін адам болатын. Ол ешуақытта өзгерістен қорықпайтын, әр уақытта заман талабына сай жаңалықты қабылдайтын, өз отбасы, туыстары мен достары арасында беделді тұлға бола білді.

Біз Сайран Қабдрахманқызын Ұлы Адам, Дос, Ұстаз ретінде танымыз.

С.Қ. Сұрағанованың жоғары марапаты ретінде- оның еңбектерінің беделі, оны танитын адамдардың махаббатымен және оны жылы лебізбен еске алуы деуге болады.

Великий Человек, Друг, Учитель

7 октября 2016 года на 68-м году жизни ушла из жизни доктор экономических наук, профессор Сураганова Сайран Кабдрахмановна.

Более 30 лет Сайран Кабдрахмановна осуществляла педагогическую деятельность в высших учебных заведениях страны. Являлась членом-корреспондентом Академии образования им. Ы. Алтынсарина, действительным членом Международной академии науки и практики организации производства Российской Федерации.

Сайран Кабдрахмановна была одним из основателей и бессменным руководителем экономического факультета ЕНУ им. Л.Н. Гумилева на протяжении десяти лет. За годы работы в университете осуществляла деятельность по разработке учебных планов и государственных образовательных стандартов по всем специальностям,

открытым на экономическом факультете.

Настоящий патриот и крупный общественный деятель С.К. Сураганова принимала активное участие во многих важных проектах. Будучи членом рабочей группы Мажилиса Парламента РК, Сайран Кабдрахмановна входила в состав ряда комиссий. Занимая активную гражданскую позицию, С.К. Сураганова участвовала в подготовке законопроекта «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам занятости населения». Принимала активное участие в рабочих группах Министерства труда и социальной защиты РК, Министерства туризма и спорта РК, Министерства образования и науки РК, Министерства сельского хозяйства РК, являлась членом комиссии по нострификации документов высшего и послевузовского образования МОН РК.

Совмещая административную работу с преподавательской деятельностью, Сайран Кабдрахмановна занималась научными исследованиями. Ею издан ряд рекомендаций, имеющих внедренческий характер для Северных регионов Казахстана, опубликовано порядка 150 научных трудов, в том числе 17 монографий, 10 учебных пособий и учебников.

С.К. Сураганова являлась обладателем гранта «Лучший преподаватель 2006 года», «Лучший преподаватель 2011 года», лауреатом конкурса «Еуразия мақтанышы - 2008». Она была награждена нагрудным знаком Министерства образования РК «Почетный работник образования РК», государственной наградой «10 жыл Астана», а также отмечена рядом почетных грамот Министерства образования и науки РК.

С 2005 года Сайран Кабдрамановна заведовала кафедрой «Туризм», в 2009 году ею была открыта магистратура, а в 2010 году она открыла PhD докторантуру по специальности «Туризм». Под руководством С.К. Сурагановой подготовлены 3 доктора и более 20 кандидатов экономических наук, среди которых 5 преподавателей экономического факультета, а также магистранты. До последних дней Сайран Кабдрахмановна сохраняла колоссальную работоспособность. Несмотря на свою занятость, она всегда оставалась внимательным и отзывчивым человеком по отношению к своим многочисленным коллегам и ученикам. Она не боялась меняться, идти в ногу со временем и, при этом, оставалась верной себе, своей семье и друзьям.

В лице Сайран Кабдрахмановны мы потеряли великого Человека, Друга, Учителя.

Высшей наградой С.К. Сурагановой навсегда будет непоколебимый авторитет ее трудов, искренняя любовь и светлая память знавших её людей.

Great Person, Friend, Teacher

On October 7, 2016, at the 68th year of her life, Doctor of Economics, Professor Suranova Sairan Kabdrakhmanovna passed away.

For more than 30 years, Sairan Kabdrakhmanovna had taught at higher educational institutions of the country. She was a corresponding member of the Academy of Education named after S. Altynsarin, an active member of the International Academy of Science and Practice for Production Organization of the Russian Federation.

Sairan Kabdrakhmanovna was one of the founders and the permanent head of the Economics Faculty of the L.N. Gumilyov Eurasian National University for ten years. Over the years of work at the university, she was engaged in the development of curricula and state educational standards in all specialties, opened at the Faculty of Economics.

A true patriot and a prominent public person S.K. Suraganova took an active part in many important projects.

Being a member of the working group of the Majilis at the Parliament of the RK, Sairan Kabdrakhmanovna participated in the work of a number of commissions. Taking an active civil position, S.K. Suraganova participated in the preparation of the draft law "On Amendments and Additions to Certain Legislative Acts of the Republic of Kazakhstan on Employment Issues". She took an active part in the working groups of the Ministry of Labor and Social Protection of the Republic of Kazakhstan, Ministry of Tourism and Sports of the RK, Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan, Ministry of Agriculture of the Republic of Kazakhstan, was a member of the commission for the nostrification of documents of higher and postgraduate education of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan.

Combining administrative work with teaching, Sairan Kabdrakhmanovna was involved in scientific research. She issued a number of recommendations that have an innovative character for the Northern regions of Kazakhstan, published about 150 scientific works, including 17 monographs, 10 manuals and textbooks.

Suraganova S.K. was the holder of "The Best Teacher of 2006" grant, "The Best Teacher of the Year 2011", laureate of the "Pride of Eurasia 2008". She was awarded a breastplate of the Ministry of Education of the Republic of Kazakhstan "Honorary Worker of Education of the Republic of Kazakhstan", the state award "10-th anniversary of Astana", and also was awarded with a number of honorary letters of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan.

Since 2005, Sairan Kabdrakhmanovna headed the department "Tourism", in 2009 she opened a master's degree, and in 2010 she opened PhD doctorate in the specialty "Tourism".

Under the leadership of Suraganova S.K., 3 doctors and more than 20 candidates of economic sciences were trained, including 5 teachers of the Economics Faculty, as well as graduates.

Until the last days Sairan Kabdrakhmanovna retained tremendous performance. Despite her busy schedule, she always remained attentive and sympathetic person in relation to her many colleagues and students. She was not afraid to change, to keep up with the times and, at the same time, remained true to herself, her family and friends.

With Sairan Kabdrakhmanovna we have lost a great Person, Friend, Teacher.

The highest award for Suraganova will forever remain in unshakable authority of her works, a sincere love and fond memories of people who knew her.

басқа қосалқы қызметтер жайлы ақпаратты бере алады. Онымен қоса, бухгалтериядағы сату жүйелері, марткетингтік және экономикалық қызметтер жайлы ақпараттарды бере отырып кәсіпорынның экономикалық және т.б. саласындағы жұмыстарына сараптама жасауына мүмкіндік береді [2].

Туризм индустриясында компьютерлік резервтеу жүйесі ірі және ерекше маңызды ақпараттық жүйе болып табылады. Олар саяхатты жоспарлағанда және индустрияның көптеген саласын резервтегенде, оның ішінде түнеу, круиз, транспорт, турлар, ақша айырбастау, көңіл көтеру барлығын ақпаратпен қамтамасыз етеді. Туристік компания бизнес аспектісімен тез жұмыс істеуі үшін кеңселік қолдау жүйесіне сүйенеді. Электронды жүйе, атап айтқанда, Интернет дәл қазіргі уақытта туристік өнім туралы белгіленген ақпаратты алуға мүмкіндік беріп қана қоймай, сонымен қатар қонақ үйлерде, әуе жолдарына орынды брондауға мүмкіндік жасайды [3].

Электронды брондау жүйелеріне «Габриэль», «Sabre», «Galileo», «StartAmadeus», «Worldspan», «Fidelio Hotel Bank» т.б. бағдарламалары жатады.

Аталған жүйелерді қолдана отырып туристік кәсіпорын көптеген кешенді тур өнімдерді туристік нарықтың сұранысы қарай отырып ұсына алады. Электронды брондау жүйелерінің артықшылықтарына олардың дүниенің кез-келген нүктесіне қажетті тапсырыстарды беріп брондау және оның жылдамдығы мен орналастырылуы, көптеген жабдықтаушылармен конфиденциалды тарифтармен жұмыс жасау мүмкіндігі, көрсетілетін қызметтердің сапасының сенімділігі және кез-келген клиенттің өзіндік талдау бойынша индивидуалды турларды жасау болып табылады [2].

Сонымен, қазіргі заманғы туристік фирмалардың қызметін Интернетсіз елестету мүмкін емес. Интернет туристік компанияның ішінде барлық негізгі бизнес әрекетінде қолданылады. Тұтынушыларды іздеп оларды тартудан бастап, коммуникациялық және маркетингтік құрал ретінде және туристік өнімді жасауда Интернеттің рөлі зор.

Әдебиеттер:

1. В.А.Каймин. Курс информатики: состояние, методика и перспективы. Информатика и образование; 1990; №6; 26-31 б.
2. Л. В. Сақун, В. М. Разуванов Маркетинг в туризме; 2014; 182-184 б.
3. psu.kz/arm/upload/umk/176035.doc

АУЫЛ ТУРИЗМІ - ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫНА ЖАҢА СЕРПІЛІС

Құлшар Қ., Нарен М.

Ғылыми жетекші – Тлеубердиева С.С.

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті

E-mail: k.kulshar@mail.ru

Туризм француздың «*tourisme*» сөзінен шыққан. Оның берер мағынасы *серуендеу* немесе *жол жүру*. Бұл жерде ескере кететін жайт адамның жұмыс бабымен немесе міндетті мәжбүрлеумен басқа жерге баруын туризм деп айта алмаймыз. Туризм деп аталуы үшін ол адам ерікті түрде, өзінің рухани қажеттілігін қанағаттандыру мақсатында, өзінің тұратын ауданынан өзге жерге көріп, біліп және қызықтау мен демалу үшін жасалатын саяхат болуы қажет.

Қазақстанның туризм саласына назар аударсақ, біздің еліміздің туристік мүмкіндіктері өте жоғары. Дүниежүзі мемлекеттері арасында көлемі жөнінен тоғызыншы орынды алатын мемлекетіміздің табиғаты да алуан түрлі. Батысын шөлді аймақтар алып жатса, шығысы асқар таулардың өлкесі. Сонымен қоса Қазақ жері тарихы тереңде жатқан көптеген ескерткіштер мен мекендердің орталығы. Өзіндік ерекшеліктері бар ұлттық мәдениеті мен дәстүрі де туристерді қызықтырады сөзсіз. Осыларды қорытындылай келе Қазақстанның туристік әлеуеті жоғары екендігіне көз жетеді.

Туризмнің дамуы өз кезегінде қызмет көрсету саласының да дамуына алып келеді. Туризм өз ішінде түр-түрге бөлінеді. Атап айтсақ: спорттық туризм(су туризмі, қысқы туризм, аңға шығу және балық аулау), мәдени-танымдық туризм, ем қабылдау туризмі және т.б. Солардың ішінде ауыл туризмін ерекше бағалап, бөліп қарастырсақ болады.

Ауыл туризмі дегеніміз ауылдың тыныс-тіршілігімен танысу үшін, демалып, серуен құрып және ұлттық дәстүрмен танысу үшін жасалған саяхат. Шет мемлекеттерде туризмнің бұл түрі айтарлықтай жақсы дамыған. Айтар болсақ Италия бұл салада көш бастап тұр. Жыл сайын оған 2 млн. туристер келіп, 450 млн. доллар табыс алып келеді. Неге бізге де мұндай табыс алмасқа? Бізде барлық жағдай мен мүмкіншіліктер бар емес пе?

Ауыл туризмінің маңызы сонда ол қазақтың қаймағы бұзылмаған, салт-дәстүрі сақталған ортасы. Қазақтың тарихы ауылмен біте қайнасып жатыр. Осындай қасиеттерге ие ауыл туризмі туризмнің басқа салаларынан ерекшеленіп, туристерді қызықтырады.

Ауыл туризмінің пайдалары:

- XXI ғасыр урбанизация кезеңі. Бұл үрдіс біздің елде де байқалуда. 54% қала халқы 46% ауыл халқынан басым түсіп отыр. Күннен күнге қала халқының өсуі ауыл туризмінің дамытудың негізгі себебі болып табылады. Қаланың қарбалас тіршілігінен, шуы мен экологиясынан шаршаған қалалықтардың таза ауаға шығып, серуендеуді қалауы, тыныштықта отырып бой сергітіп, табиғи нәрлі тағамдардан дәм татып демалуды аңсауы заңды нәрсе. Яғни ауыл туризмі ең алдымен қалалықтардың қажеттіліктерін қамтамасыз ету мақсатында жұмыс жасайтын болады. Бұл өз кезегінде ауыл мен қала арасындағы көпір қызметін атқармақ;

- Бүгінде көптеген ауыл тұрғындары жұмыссыз. Ауыл туризмінің дамуы ауылдағы жұмыссыздық проблемасын шешетін болады. Ауыл адамдары туристік қызмет көрсету арқылы шағын және орта бизнесті дамытады. Ауыл ішлік ақша айналымы қалыптасып, тек туристік емес сонымен қатар жанама салалардың да (сауда, спорт, мәдениет) өсіп өркендеуіне жол ашылады. Осылайша ауылдың әл-ауқатының жоғарылауына, әлеуметтік мәселелердің шешілуіне оңтайлы жағдай қалыптасады. Еліміздің экономикалық әлеуеті туристердің есебінен арта түсетін болады;

- Ауыл тұрғындары үшін бос уақытын тиімді пайдаланып, соңғы жолдауында елбасымыз айтқандай қала мен ауыл арасындағы білім айырмашылығы жақындай түсуіне оң әсер ететін болады;

- Ауыл туризмі өз кезегінде ауылдың экологиялық жағдайының жақсаруына алып келеді. Табиғатты қорғау, тарихи ескерткіштерді сақтау және қайта жөндеу қолға алынады;

- Шетел туристері үшін ауыл туризмі өте қызықты болады. Себебі олар ауыл арқылы өзіміздің ұлттық мәдениетімізбен, дәстүрімізбен жақынырақ танысады. Салт-жоралғыларымызды өз көздерімен көріп, тамашалай алады. Бұл Қазақстанның әлемге танылуының, еліміздің халықаралық аренадағы абыройының өсуіне алып келеді. Шет мемлекеттермен байланысымыз нығайып, күшейе түседі. Елбасымыздың бейбітшілікте өмір сүру саясатын жүзеге асырылуына жағымды әсер етеді;

Жоғарыдағы айтылып өткен ойлардан ауыл туризмінің қызметін екі бағытқа бөліп қарастырсақ болады. Біріншісі ол өз еліміздің қалада тұратын азаматтары үшін болады. Олардың ауылға келіп таза ауада серуендеуіне, ұлттық тағамдар жасауына, атқа мініп көңіл көтеруіне, суға түсіп шомылуына мүмкіндік жасайды. Екіншісі ауыл туризмі арқылы шетел азаматтарына ұлттық болмысымызды таныстыру. Қазіргі таңда кейбір жалған фильмдер (мысалы Борат) арқылы Қазақстан жайлы қалыптасқан жағымсыз ой-пікірлердің жойылуына себеп боламыз. Осы жазда өткен ЕХРО 2017 әлемдік көрмесі шетелдіктердің Қазақстанға деген қызығушылығының артуына себеп болды. Бұл жағдай болашақта Қазақстанға шетел туристерінің көптеп келуіне септігін тигізері анық. Сондықтан оларға ерекше көңіл-күй сыйлап, таңдандыру үшін ауыл туризмін дамытуымыз қажет.

Ендігі кезекте ауыл туризмінің дамуы үшін келесі шараларды қолдану тиіс деп ойлаймыз:

Ең алдымен, бизнесті көркейту үшін қазіргі таңдағы кең қолданылатын тәсіл ол – жарнама. Жарнама арқылы туризмнің бұл түрін ауылдар мен аудандарға, қалаларға, сонымен қатар алыс жақын шет елдерге таныта аламыз. Ауылдың көркем табиғатын, клиентке қызмет көрсету сапасын, ем-дом қабылдау түрлерін, ұлттық спорт пен ұлттық ойындарды, мәдениетіміз бен әдебиетіміздің үлгілерін керемет үйлесімділікпен әр түрлі форматтағы видеороликтер көмегімен әлеуметтік желілер мен танымал сайттарға жүктеп тарата аламыз.

Одан кейінгі мәселе ауыл маңына қажетті инфрақұрылымдар салу. Қазіргі кездегі ауыл туризмінің дамуына негізгі кедергілердің бірі болып отырғаны да осы. Ауыл мен қала арасын қосатын сапалы магистральдар жеткіліксіз. Туризммен айналысуға бейім ауылдардың көбі қалалы жерден алыс болады. Сондықтан олардың арасындағы қарым-қатынастың қамтамасыз етілуі аса маңызды.

Осыменен біз туризмнің бүгінгі таңдағы маңызды экономикалық сала екендігін көрсетіп бердік. Оның дамуы мемлекетке де, қарапайым халыққа да және туристердің өзіне де пайдалы. Себебі мемлекет туристердің есебінен елімізге қосымша валюта қосылады, ақша айналымы ұлғайып, инфляцияның азаюына септігін тигізеді. Қарапайым халық болса жұмыспен қамтылып, еңбекке белсенді араласады және әлеуметтік жағдайы жақсарады. Туристер үшін демалыс уақытын тиімді пайдалануына, көкжиегін арттыруына, жаңа достар, жаңа білім алуға және күнделікті күйбең тіршіліктен бір сәтке арылып, рахаттанып демалуына, жаңа күшпен өмірін қайта бастауға мүмкіндік береді. Ал ауыл туризмі жоғарыдағы қажеттіліктердің баршасын қанағаттандыра алады. Сондықтан ауыл туризмі еліміздің туризм саласының дамуында елеулі рөл атқарады және өзінің әмбебаптылығымен ерекшеленеді.

ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘДІС НЕГІЗІНДЕ ТУРИСТІК КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ ЖҰМЫС ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ

Кулакев А.У.

Еуразия Ұлттық Университеті, Астана

E-mail: aliken.dauren@gmail.com

Әлемдік тәжірибе көрсеткендей, ұлттық экономиканың тұрақты даму факторы ретінде туризм саласының тиімді қызмет етуі қарастырылады. Қазіргі таңда Қазақстанда экономиканың табысты саласы ретінде, туризмге көбірек көңіл бөлінуде. Мемлекет тарапынан осы саланы дамыту үшін қажетті деген барлық іс-шаралар жүргізілуде. Соңғы уақытта туризм әлеуметтік құбылыс мәніне ие болды. Ол элиталық өнім категориясынан тұтынушылар үшін қолжетімді өнім категориясына ауысты. Оның жоғары қарқынмен дамуы, жоғары көлемді валюталық түсімдері белсенді түрде экономиканың әр түрлі секторларына жағымды әсерін тигізеді. Бұл өз кезегінде туристік саланы қарқынды дамыту қажеттілігін куәландырады. Елбасының болашақтың іргесін бірге қалауға бағытталған халыққа Жолдауы туризм саласында қызмет жасап жатқан бизнес қауымдастық үшін де мәні өте зор болды. Себебі, Елбасымыз ағымдағы дамудың маңызды мәселелерінің бірі – Қазақстан экономикасына, соның ішінде туризм саласына тікелей шетел инвестицияларының ағынын әртараптандыру екенін баса айтты. Елбасы өз сөзінде: «Оларды перспективалы салаларға, мысалы, туризм саласына бағыттау қажет. Дамыған елдерде туристік кластердің үлесіне ЖІӨ-нің 10 пайызына дейіні тиесілі. Бізде 1 пайызға да жетпейді. Тұтастай ел бойынша туризм өсімінің нүктелерін зерттеу қажет, олар аз емес»-деген сөзі біз үшін үлкен үміт ұялатқанын жасыру мүмкін емес.[1]

Қазақстанның туризм нарығы болашағы инновациямен тығыз байланыста болуы қажет. Туристік кәсіпорындар тек инновациялық іс-әрекеттерімен дамиды және халықаралық нарыққа шыға алады, сонымен қатар өз тауарлары мен қызметтерінің бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етеді. Туристік кәсіпкерлікте өзекті мәселелердің бірі болып туристік